

BOVENWATER GEEFT ZWEMMERS UITSLAG
(reactie op artikel CB no.243/4: 448-451)

In het Nederl. Tijdschrift voor Geneeskunde van 24 sept.'88 kwam ik een artikeltje tegen, dat iets soortgelijks vermeldt. De tussengastheer is nu een landslak (*Achatina*); de eindgastheer is eigenlijk de rat, maar soms zijn mensen ook aangetast. Ik geef eerst de hoofdzaken van het stukje door:

"Slakken en eosinofiele meningitis"

De Afrikaanse reuzenslak *Achatina* wordt beschouwd als een lekernij. Haar verspreidingsgebied breidt zich uit van eiland tot eiland in de Pacific, van land tot land in het verre Oosten, zowel langs natuurlijke weg, alsook door opzettelijke import. Zij wordt gekweekt als alternatief voor de traditionele tuinslak van de Franse keuken. Gebeurt dit in Europa en wordt het Franse recept toegepast met goed koken van de slakken en opdienem met een knoflooksausje, dan kan dit geen kwaad. Fijnproevers zijn zich echter niet bewust, dat de slak in het verre Oosten een uitstekende gastheer kan zijn van *Angiostrongylus cantonensis*, een rondworm waarvan de larven zich in genoemde slak kunnen ontwikkelen, ongeveer zoals Filarialarven in muskieten. De larven passeren, wanneer ze opgenomen worden door ratten, de hersenen zonder schade aan te richten, om zich in de longen te ontwikkelen tot volwassen wormen. Als de mens ze binnen krijgt, migreren ze eveneens naar het centrale zenuwstelsel en veroorzaken een encefalitis (= hersenontsteking) met een eosinofiele meningitis (= hersenvliesontsteking).

Epidemieën van eosinofiele meningitis zijn voor het eerst beschreven tussen 1948 en 1957 in Micronesië, Nieuw-Caledonië en Tahiti. Dat de rattenlongworm een rol speelt als oorzaak is ontdekt door Japanse onderzoekers op Taiwan en door Amerikanen op Hawaii. ---- Het bepalen van de oorzaak van een eosinofiele meningitis is altijd moeilijk, omdat deze infectie en ook bijvoorbeeld toxocariasis, bij de mens als het ware abortieve zoönosen zijn. De parasieten worden niet volwassen en er komen geen eieren in de faeces. Wel is nu serologisch onderzoek mogelijk. De ziekte heeft bezoekers aan endemische gebieden getroffen. Uit de anamnese (de mededelingen van de patiënt) bleek dan vaak, dat de *Achatina*slakken te weinig verhit genuttigd waren. De incubatietijd (tussen infectie en uitbreken van de ziekte) bedroeg één tot zes dagen. De verschijnselen van meningitis duurden tot tien weken. De slak uit kwekerijen in Eiropa kan weinig kwaad door de bovengenoemde Franse bereidingswijze en doordat Europese ratten niet geïnfecteerd zijn met de bovengenoemde nematode en dus sla en andere rauwe producten in keukens van restaurants niet kunnen besmetten".

Ik heb nog enkele opmerkingen:

1. De "Afrikaanse reuzenslak" zal het wel niet geweest zijn. Ik denk dan aan *Achatina achatina* L. of *A. purpurea* Gm., die zo'n 15 bij 8 cm worden. Dat lijkt geen alternatief voor de traditionele tuinslak (dat zal dan wel *Helix pomatia* zijn). Maar in vele zaken kan men nu "Achat Schnecken nach Elsässer Art" of iets dergelijks krijgen, met huisjes van 7 à 8 bij 4 cm, en de voorbereide

slakken er los bij. Dit is dan Achatina fulica Bowdich, en dat klopt beter met het formaat van onze wijngaardslak.

2. Deze mededeling is dan wel voor Europa van weinig praktische betekenis, maar er gaan van hieruit toch geregeld Europeanen naar de besmette gebieden en zo kunnen wij toch wel eens een ziekte hiermee thuis krijgen, al zal het dan geen epidemie kunnen worden.

E.H.J. Warns